

Abstrakt

Tématem této diplomové práce je narovnání v trestním řízení, jedna z forem odklonů, resp. alternativ ke klasickému průběhu a výsledku trestního řízení zavedené do českého právního řádu novelou č. 152/1995 Sb. účinnou od 1. 9. 1995.

Narovnání je institut trestního práva procesního vycházející z principů restorativní justice, jehož primárním cílem je urovnání narušených vztahů obviněného a poškozeného. Řízení o narovnání tak neslouží pouze k náhradě škody nebo odčinění jiné újmy, jak je někdy nesprávně vnímáno veřejností, ale i k objasnění příčin konfliktu za současné aktivní účasti obou stran a převzetí osobní odpovědnosti pachatele trestného činu, což může mít významné účinky i z hlediska trestní prevence. Navzdory tomu, že je narovnání forma odklonu, která je přínosná pro obviněného (dochází k zastavení trestního stíhání), poškozeného (rychlejší získání náhrady škody) i společnost (předcházení páchaní dalších trestných činů, odlehčení soudům ve prospěch skutkově složitějších a závažnějších trestných činů), je v praxi využíváno minimálně.

V první kapitole této práce se zabývám obecně pojmem odklonů v trestním řízení, jejich základní charakteristice a společným znakům, jakož i jednotlivými druhy, které jsou součástí českého právního řádu. Jádrem práce je druhá kapitola, která se podrobně věnuje institutu narovnání. Na úvod této kapitoly jsem se snažila přiblížit povahu a podstatu narovnání, a to především prostřednictvím jeho základních funkcí, konceptu restorativní justice a historického vývoje tohoto institutu v českém trestním řízení. V další části se pak detailně věnuji zákonné úpravě narovnání s ohledem na současnou judikaturu Nejvyššího soudu ČR a instituci Probační a mediační služby, jejíž kvalifikovaní pracovníci hrají v řízení o narovnání významnou roli. Na závěr této kapitoly pak prezentuji statistické údaje soudů a státních zastupitelství týkající se využívání narovnání v praxi a v návaznosti na to se pokouším analyzovat základní problémy současné právní úpravy a uvést návrhy *de lege ferenda*, které by mohly přispět k častější aplikaci tohoto institutu v praxi, která by byla jistě žádoucí. Třetí kapitola je věnována srovnání narovnání s institutem *la médiation pénale*, který je součástí francouzského trestního řádu rovněž jako jedna z možných alternativ ke klasickému trestnímu řízení. V závěru uvádím

nejdůležitější poznatky této práce spolu s vlastním hodnocením současné právní úpravy včetně úvah *de lege ferenda*.